

Malmö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Apelgårdsskolan
belägen i Malmö kommun

Tillsyn i Apelgårdsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Malmö kommun under höstterminen 2016 och vårterminen 2017. Apelgårdsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 15 november 2016 och den 2 mars 2017.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolinspektionen har från rektorn efterfrågat andelen elever som når kunskapskraven för godtagbara kunskaper i årskurs 3 för åren 2011-2015 för ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen. Redovisning finns för åren 2014-2015. Mellan dessa år finns en tydlig nedåtgående trend i samtliga ämnen. Inte i något av ämnena når samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper år 2015. Andelen ligger istället under hälften i samtliga ämnen.

Enligt nationell statistik över de nationella ämnesproven för elever i årkurs 3 har Apelgårdsskolan läsåret 2015/2016 lägre andel elever som uppnått kravnivån i matematik jämfört med riket i samtliga delprov som redovisas. I flera fall betydligt lägre andel. Andelen elever som uppnått kravnivån för delproven sträcker sig mellan 44,4 procent som lägst och 88,9 procent som högst. Andelen elever som samma läsår uppnått kravnivån för delproven i svenska som andraspråk varierar mellan som lägst 63,0 procent och som högst 85,2 procent. I relation till andelen som uppnått kravnivån i riket ligger andelen vid Apelgårdsskolan i en del fall lägre, i en del fall i paritet med och i en del fall högre än andelen i riket.

Årskurs 6

Kunskapsresultaten för elever i årskurs 6 har av skolan redovisats för åren 2014 och 2015. Ingen särskild trend kan skönjas mellan dessa år. År 2015 varierar andelen elever som minst når betyget E i ett enskilt ämne mellan 100 procent som högst (Hem- och konsumentkunskap, svenska) och 21 procent som lägst (kemi). I sex av ämnena nådde inte hälften av eleverna lägst betyget E. Enligt nationell statistik varierar den genomsnittliga betygspoängen våren 2016 mellan 7,6 poäng som lägst (historia och religion) och 12,1 poäng som högst (hem- och konsumentkunskap).

Enligt nationell statistik över de nationella ämnesproven för elever i årskurs 6 har skolenheten läsåret 2015/2016 en lägre genomsnittlig betygspoäng på nästan samtliga delprov i jämförelse med riket. Undantaget utgör två delprov i svenska som andraspråk. De genomsnittliga sammanvägda provbetygspoängen vid Apelgårdsskolan var läsåret 2015/2016 i engelska 11,2 (riket 14,9), i matematik 8,6 (riket 12,8) och i svenska som andraspråk 7,4 (riket 8,3).

Årskurs 9

Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har under åren 2012–2016 varierat mellan som lägst 141,0 poäng (2016) och som högst 187,7 poäng (2013). Någon trend kan inte ses. Skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde har under denna period hela tiden skilt sig åt till flickornas fördel. Som mest har skillnaden varit nästan 65 poäng (2012). Andelen elever som nått minst betyget E i alla ämnen har varit relativt konstant under perioden. Vårterminen 2016 nådde färre än tio elever minst betyget E i alla ämnen. År 2015 har 44,9 procent inte nått minst betyget E i två ämnen eller flera. Uppgift kring detta saknas för år 2016. Den genomsnittliga betygspoängen per ämne varierade våren 2016 mellan 6,1 som lägst (teknik) och 13,2 som högst (moderna språk). Ämnet modersmål har ännu högre genomsnittlig betygspoäng med 16,7 poäng. Andelen som är behöriga till yrkesprogram har även det legat relativt konstant, kring 65 procent, under perioden 2012–2015. Våren 2016 märks en nedgång, då 51,2 procent var behöriga till yrkesprogram.

Enligt nationell statistik över de nationella ämnesproven för elever i årskurs 9 har skolenheten läsåret 2015/2016 en lägre genomsnittlig betygspoäng på nästan samtliga delprov i jämförelse med riket. Undantaget utgör två delprov i svenska som andraspråk. De genomsnittliga sammanvägda provbetygspoängen vid Apelgårdsskolan var läsåret 2015/2016 i engelska 9,7 (riket 15,2), i matematik 7,7 (riket 12,1) och i svenska som andraspråk 10,2 (riket 8,9).

Trygghet och studiero

Skolinspektionen genomförde en skolenkät för elever i årskurs 5, elever i årskurs 9, pedagogisk personal samt enkät för vårdnadshavarna i både förskoleklass och grundskola våren 2016. Resultaten av enkäterna, förutom för elever i årskurs 5, redovisas på skolenhetsnivå för varje frågeområde och i form av ett index där 0 är lägst resultat och 10 är högst resultat. För elever i årskurs 5 redovisas istället ett medelvärde på varje fråga som följer samma skala. Indexet och medelvärdet kan jämföras med resultatet för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång.

Ett högt index- eller medelvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index- eller medelvärde indikerar en negativ uppfattning.

Elevernas svar i årskurs 5 gällande om de har studiero på lektionerna gav medelvärdet 5,0 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters värde som var 6,3. På frågan om det finns andra elever som stör ordningen blev medelvärdet 1,5 i jämförelse med samtliga skolenheters medelvärde om 4,2. Elevernas svar i årskurs 9 om studiero gav indexvärdet 4,7 i jämförelse med indexvärdet 5,2 för samtliga skolenheter. Medelvärdet på de ingående frågorna skiljer sig dock åt så att frågan om lärarna ser till att det är studiero på lektionerna drar upp indexvärdet, medan frågorna om eleverna upplever studiero och om det finns andra elever som stör ordningen drar ner det.

Elevernas svar i årskurs 5 gällande om de känner sig trygga i skolan gav medelvärdet 6,7. Samtliga skolenheters värde var 8,3. Elevernas svar i årskurs 9 gav indexvärdet 7,6 för området trygghet i jämförelse med indexvärdet 7,9 för samtliga skolenheter.

Den pedagogiska personalens svar på frågorna gällande området studiero gav ett indexvärde på 3,5. Samtliga skolenheters värde var 6,9. Indexvärdet för frågor inom området trygghet var 5,1, vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 8,1.

Mycket få vårdnadshavare i förskoleklass har besvarat enkäten, varför resultaten för detta utelämnas här. Svaren från vårdnadshavarna i grundskolan gällande studiero gav indexvärdet 5,8 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters svar med värdet 6,3. Vårdnadshavares svar gällande trygghet gav indexvärdet 7,1 för grundskolan i jämförelse med samtliga skolenheters värde som var 8,1.

Vid tillsynen uppger elever i intervjuer i november att det finns elever som inte är trygga på skolan. Vid ett nytt tillsynsbesök i mars säger intervjuade elever att eleverna är trygga på skolan. Intervjuade elevers upplevelse av studieron varierar. Vid tillsynsbesöket i mars säger nästan alla intervjuade elever att studieron har blivit påtagligt bättre sedan i november.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens beslut

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom de arbetsområden som granskats. Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen i Apelgårdsskolan.

Bedömningsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder.

Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar



Lotta Kårlind
Enhetschef



Eva Bergenlöv
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Apelgårdsskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Apelgårdsskolan

Apelgårdsskolan ligger i området Rosengård, sydost om de centrala delarna av Malmö stad. Skolan ger utbildning i förskoleklass och årskurserna 1–9. Det finns också vid tiden för tillsynen ett fåtal integrerade grundsärskoleelever. Skolan leds av en rektor och fyra biträdande rektorer. De biträdande rektorerna har ansvar för respektive förskoleklass och årskurserna 1–3 samt fridshemmet, årskurserna 4–6, årskurserna 7–9 och avslutningsvis har en biträdande rektor ansvar för skoladministrativa chefsuppgifter. Rektorn är också rektor för Kryddgårdsskolan. Skolledningen har utvecklingsansvar för olika projekt och utvecklingsområden för såväl Apelgårdsskolan som Kryddgårdsskolan. Vid skolstarten för läsåret 2016/2017 har skolan sammanlagt 351 elever, varav 44 i förskoleklass. Det är en ökning med drygt 25 procent under det senaste året. Skolans lärare ingår i ett av tre arbetslag som är knutna till de årskurser de biträdande rektorerna ansvarar för. Skolan har vid tiden för tillsynen 10 förstelärartjänster.